

Analiza infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii

Analysis of the Crime of Abortion

lect. univ. Dr. Hunor KÁDÁR

Facultatea de Științe și Arte,

Departamentul de Științe Juridice, Universitatea Sapientia

Avocat - Baroul Bihor

Email: kadar.hunor@okt.kv.sapientia.ro

Abstract. In the present study, the author proceeds to a broad analysis of the crime of abortion starting from the fact that this crime protects, on the one hand, the life, bodily integrity, and health of the pregnant woman and, on the other hand, the normal intrauterine development of the fetus. The author defines the notion of pregnancy as the time interval between fertilization and birth. The conditions that must be met for the act of interrupting the course of pregnancy to be a crime are presented, namely that the abortion be committed in one of the following circumstances: without the consent of the pregnant woman; outside medical institutions or medical offices authorized for this purpose; by a person who does not have the qualification of a doctor specialized in obstetrics-gynaecology; if the gestational age has exceeded fourteen weeks. Next, the aggravated variants of the crime are presented, after which the analysis of the special justifying case and the non-punishment case is carried out. Finally, the sanctions applicable to the crime and some procedural aspects are presented.

Keywords: unlawful abortion, fetus, medical institution or office, doctor specialized in obstetrics-gynaecology, expulsion of the fetus, therapeutic reasons

1. Obiectul juridic

Obiectul juridic al infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii este complex. Acesta privește, pe de o parte, viața, integritatea corporală și sănătatea femeii însărcinate, pe de altă parte, dezvoltarea normală intrauterină a fătului¹.

1 Stoica (1976: 103); Bodea-Bodea (2018: 88). În sensul că obiectul juridic principal este reprezentat de dreptul de dezvoltare intrauterină și viață a nenăscutului, a se vedea Bogdan-Șerban

Copilul conceput, dar nenăscut se înfățișează ca embrion în primele trei luni ale sarcinii și ca făt, după a treia lună de sarcină². S-a arătat că embrionul nu beneficiază de o protecție prin incriminarea infracțiunii prevăzute de art. 201 C. pen. chiar și în ipotezele în care fapta a fost comisă în afara instituțiilor medicale sau cabinetelor medicale autorizate în acest scop, ori de către o persoană care nu are calitatea de medic de specialitate obstetrică-ginecologie, deoarece în aceste ipoteze se protejează viața, integritatea corporală și sănătatea femeii însărcinate³. Totodată, s-a subliniat că, din reglementarea cauzelor justificative prevăzute de art. 201 alin. (6) C. pen., decurge concluzia că în acele situații protecția fătului este subsidiară protecției femeii însărcinate⁴.

2. Obiectul material

Obiectul material este complex, având în vedere că și obiectul juridic este complex. Astfel, pe de o parte, obiectul material este reprezentat de corpul femeii însărcinate, pe de altă parte, de corpul fătului, adică al produsului de concepție⁵.

3. Subiecții infracțiunii

Subiectul activ al infracțiunii poate fi orice persoană fizică sau juridică, inclusiv medicul de specialitate obstetrică-ginecologie, în cazul în care comite fapta fie fără consimțământul femeii însărcinate, fie în afara instituțiilor sau cabinetelor medicale autorizate, fie după ce vârsta sarcinii a depășit 14 săptămâni. Conform art. 201 alin. (7) C. pen. femeia însărcinată care își întrerupe cursul sarcinii nu se pedepsește. Astfel, fapta comisă de femeia însărcinată va fi infracțiune și se va putea antrena răspunderea participanților, însă femeia însărcinată nu va putea fi pedepsită⁶.

Participația la infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii se poate realiza în toate formele sale: coautorat, instigare și complicitate.

Subiectul pasiv este atât femeia însărcinată, cât și fătul⁷. În cazul în care fapta este comisă de femeia însărcinată, subiectul pasiv al infracțiunii va fi doar fătul.

(2020: 193); Toduța (2017: 33); Curt (2015: 71); Udrioiu (2023: 197-198). În sensul că obiectul juridic nu este unul complex, acesta fiind reprezentat exclusiv de protejarea vieții, integrității corporale și sănătății femeii însărcinate, precum și de libertatea acesteia de a duce la bun sfârșit sarcina, a se vedea Vilcu (2015: 85).

2 Bogdan – Șerban (2020: 194); Udrioiu (2023: 198); Toduța (2017: 31).

3 Udrioiu (2023: 198).

4 Udrioiu (2023: 198).

5 Vilcu (2015: 86); Dobrinioiu-Neagu (2014: 80); Bodea-Bodea (2018: 88).

6 Cioclei (2017: 110).

7 Udrioiu (2023: 198); Toduța (2017: 36).

Dacă întreruperea cursului sarcinii se produce cu consimțământul femeii însărcinate, iar în urma manoperelor abortive acesteia nu i se produce nicio vătămare, atunci aceasta nu va fi subiect pasiv al infracțiunii, singura persoană vătămată fiind produsul de concepție⁸.

În situația în care sarcina întreruptă nelegal este multiplă, se va reține o singură infracțiune, fiind întrerupt cursul unei singure sarcini⁹.

4. Situația premisă

Infracțiunea prevăzută de art. 201 C.pen. presupune ca situație premisă existența unei sarcini. S-a arătat că prin sarcină se înțelege intervalul de timp cuprins între fecundare și naștere, interval în care embrionul și apoi fătul se dezvoltă în uterul mamei. Sfârșitul unei sarcini este momentul în care s-au declanșat durerile de naștere sau, în cazul unei nașteri prin cezariană, momentul în care este deschis corpul mamei¹⁰. După aceste momente avem o persoană în viață care poate fi subiect pasiv al infracțiunilor contra vieții sau integrității corporale și sănătății, dar care nu poate fi subiect pasiv și al infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii.

S-a arătat că noțiunea juridică de avort cuprinde atât avortul propriu-zis, prin care se înțelege expulzia produsului de concepție, mort sau viu, neajuns la vârsta viabilității, cât și nașterea prematură, prin care se înțelege expulzia fătului după luna a șasea, dar înainte de ajungerea sarcinii la termen¹¹. Astfel, în accepțiunea juridică avortul cuprinde întreruperea cursului sarcinii pe toată durata acesteia, neavând relevanță durata sarcinii sau dacă produsul de concepție este viabil sau nu¹².

Dacă femeia asupra căreia se comite fapta de avort nu era însărcinată, vom fi în prezența unei fapte putative sau, în prezența unei alte infracțiuni, cum ar fi vătămarea corporală sau uciderea din culpă¹³.

5. Latura obiectivă

Elementul material constă într-o activitate abortivă, de provocare a întreruperii cursului fiziologic al sarcinii, care se poate realiza fie prin acțiune, fie prin inacțiune, când subiectul activ nu face ceea ce ar fi trebuit să facă intenționat pentru

8 Toduța (2017: 37).

9 Bogdan-Șerban (2020: 199); Udroi (2023: 199). În sensul reținerii unui concurs de infracțiuni, a se vedea Toduța (2017: 43).

10 Bogdan-Șerban (2020: 193-194).

11 Stoica (1976: 102).

12 Bogdan-Șerban (2020: 194).

13 Cioclei (2017: 111); Udroi (2023: 199).

a evita avortul¹⁴. Acțiunea de întrerupere a cursului sarcinii se poate realiza fie prin mijloace medicale adecvate, cum ar fi avortul medicamentos sau avortul chirurgical, fie prin mijloace empirice¹⁵. În cazul inacțiunii s-a arătat că autorul trebuie să aibă o poziție de garant față de femeia însărcinată sau de făt. Deține o asemenea poziție medicul, femeia însărcinată (care nu poate fi pedepsită), soțul sau rudele femeii însărcinate¹⁶. Pentru existența infracțiunii este necesar ca aceasta să fie comisă într-una din împrejurările prevăzute de art. 201 alin. (1) C.pen. Conform art. 201 alin. (2) C.pen. fapta este infracțiune chiar dacă nu este comisă într-una din împrejurările prevăzute de art. 201 alin. (1) C.pen., în situația în care este realizată fără consimțământul femeii însărcinate.

S-a arătat că împrejurările prevăzute de art. 201 alin. (1) C.pen. reprezintă condiții atașate elementului material, care întregesc latura obiectivă a infracțiunii, condiții care sunt alternative în sensul că, pentru existența infracțiunii, este suficient ca una dintre acestea să se realizeze¹⁷.

Conform condiției impuse de art. 201 alin. (1) lit. a) C.pen. întreruperea cursului sarcinii este infracțiune dacă a fost comisă în afara instituțiilor medicale sau a cabinetelor medicale autorizate în acest scop. Astfel, suntem în prezența acestei infracțiuni, în primul rând, în situația în care întreruperea cursului sarcinii nu se realizează într-o instituție sau cabinet medical. În a doua situație, se va reține infracțiunea, chiar dacă fapta se realizează într-o instituție sau cabinet medical, dar care are altă specializare, nefiind autorizat în vederea întreruperii cursului sarcinii. În cazul acestei condiții nu prezintă relevanță vârsta sarcinii și nici faptul dacă a existat consimțământul femeii însărcinate.

Conform condiției impuse de art. 201 alin. (1) lit. b) C.pen. întreruperea cursului sarcinii este infracțiune dacă a fost comisă de către o persoană care nu are calitatea de medic de specialitate obstetrică-ginecologie și drept de liberă practică medicală în această specialitate. Astfel, suntem în prezența acestei infracțiuni, în primul rând, când persoana care efectuează întreruperea cursului sarcinii nu are calitatea de medic. În a doua situație, se va reține infracțiunea chiar dacă fapta se realizează de către un medic, dar care ori are altă specializare și nu cea de obstetrică-ginecologie, ori este medic având specialitatea de obstetrică-ginecologie, dar nu mai are drept de liberă practică medicală. În cazul acestei condiții nu prezintă relevanță vârsta sarcinii și nici faptul dacă a existat consimțământul femeii însărcinate.

Conform condiției impuse de art. 201 alin. (1) lit. c) C.pen. întreruperea cursului sarcinii este infracțiune dacă vârsta sarcinii a depășit 14 săptămâni. Momentul de la care începe să curgă termenul de 14 săptămâni este reprezentat de

14 Stoica (1976: 103).

15 Cioclei (2017: 111).

16 Bogdan-Șerban (2020: 198); Toduța (2017: 41).

17 Cioclei (2017: 111).

finalizarea procesului de nidare care se situează la 9-12 zile de la momentul întinerii raportului sexual¹⁸. Dacă vârsta sarcinii a depășit 14 săptămâni, fapta este infracțiune chiar dacă întreruperea cursului sarcinii a avut loc într-o instituție medicală sau cabinet medical autorizat în acest scop și a fost comisă de un medic de specialitate obstetrică-ginecologie cu consimțământul femeii însărcinate.

Din interpretarea *per a contrario* a condițiilor impuse de art. 201 alin. (1) și (2) C.pen. rezultă că nu suntem în prezența infracțiunii de întrerupere a cursului sarcinii dacă fapta a fost comisă în primele 14 săptămâni ale sarcinii calculate de la momentul nădării, într-o instituție medicală sau cabinet medical autorizat în acest scop, de către un medic de specialitate obstetrică-ginecologie și cu consimțământul femeii însărcinate.

Urmarea imediată este reprezentată de oprirea evoluției sarcinii, urmată sau nu de expulzarea produsului de concepție¹⁹. Astfel, realizarea urmărilor imediate nu presupune în mod necesar expulzarea produsului de concepție, fătul decedat rămâne în uterul mamei, de regulă, în situația în care se folosesc mijloace empirice pentru întreruperea cursului sarcinii.

În variantele agravante prevăzute de art. 201 alin. (3) C.pen. există și o urmare imediată secundară care este reprezentată fie de consecințele specifice infracțiunii prevăzute de art. 194 C.pen. suferite de gravidă, fie de decesul femeii însărcinate.

Legătura de cauzalitate trebuie stabilită între efectuarea manoprelor abortive și întreruperea cursului sarcinii.

6. Latura subiectivă

Infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii în variantele prevăzute de art. 201 alin. (1) și (2) C.pen. se comite cu intenție directă sau indirectă²⁰. În variantele agravante prevăzute de art. 201 alin. (3) C.pen. forma de vinovăție este praeterintenția.

18 Bogdan-Șerban (2020: 195); Udriș (2023: 200); Toduța (2017: 38); Bodea-Bodea (2018: 89). Conform unei alte opinii acest termen se calculează de la prima zi a ultimului ciclu menstrual. Astfel, s-a arătat că vârsta sarcinii coincide cu vârsta gestațională care se calculează începând cu prima zi a ultimului ciclu menstrual, fiind diferită de vârsta fetală care se calculează de la momentul concepției. Vârsta fetală este mai scurtă cu două săptămâni decât vârsta gestațională, deoarece raportul sexual în urma căruia a fost conceput copilul a avut loc în perioada fertilă a femeii care se situează la două săptămâni după ultima menstruație. A se vedea Cioclei (2017: 112).

19 În același sens, a se vedea Dobrinioiu-Neagu (2014: 81-82); Bodea-Bodea (2018: 89); Udriș (2023: 201).

20 Bogdan – Șerban 2020. 199.; Toduța 2017. 45. În sensul că infracțiunea se comite doar cu intenție directă, a se vedea Udriș 2023. 201.; Cioclei 2017. 113.; Antoniu et al. 2015. 109.; Dobrinioiu – Neagu 2014. 83.; Bodea – Bodea 2018. 89.

7. Formele infracțiunii

Infracțiunea se consumă în momentul în care se produce efectiv oprirea cursului sarcinii, indiferent dacă fătul a fost sau nu expulzat și indiferent dacă a continuat sau nu să trăiască. În variantele agravante prevăzute de art. 201 alin. (3) C.pen. infracțiunea se consumă la realizarea activității infracționale și se epuizează la momentul producerii vătămării corporale sau a decesului femeii însărcinate²¹.

Infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii nu poate fi comisă în formă continuată, fiind o infracțiune cu rezultat ireversibil²².

Conform art. 201 alin. (5) C.pen. tentativa se pedepsește la variantele prevăzute de art. 201 alin. (1) și (2) C.pen. În cazul variantelor agravate prevăzute de art. 201 alin. (3) C.pen. tentativa nu este posibilă fiind în prezența unor fapte praeterintenționate.

În situația în care făptuitorul acționează în vederea întreruperii cursului sarcinii, iar acest rezultat nu se produce, în schimb, cauzează vătămarea corporală sau decesul femeii însărcinate, în baza art. 36 alin. (3) C.pen. acesta va fi sancționat cu pedeapsa prevăzută pentru infracțiunea consumată prevăzută de art. 201 alin. (3) C.pen.²³

8. Variante agravate

a) Varianta agravată prevăzute de art. 201 alin. (2) C.pen.

În cazul acestei variante agravate întreruperea cursului sarcinii se comite fără consimțământul femeii însărcinate. Se poate întâmpla ca femeia să se opună în mod expres, dar să fie constrânsă la întreruperea cursului sarcinii. S-a arătat că lipsa consimțământului poate să apară și în situația în care femeia însărcinată este în imposibilitate de a-și exprima voința, iar făptuitorul se folosește de această stare pentru a efectua întreruperea cursului sarcinii²⁴. În schimb, fapta nu constituie infracțiune dacă întreruperea cursului sarcinii a fost realizată de un medic, fără consimțământul femeii aflată în imposibilitatea de a-și exprima voința, însă fapta a fost comisă din motive terapeutice²⁵.

În această situație nu contează vârsta sarcinii, faptul dacă întreruperea cursului sarcinii a avut loc într-o instituție medicală sau cabinet medical autorizat în acest scop sau dacă a fost comisă de un medic de specialitate obstetrică-ginecologie.

21 Udroiș 2023. 202.

22 Toduța 2017. 44.; Udroiș 2023. 202. În sens contrar, a se vedea Cioclei 2017. 113.

23 În același sens, a se vedea Bogdan - Șerban 2020. 203-204.

24 Cioclei 2017. 112.

25 Bogdan - Șerban 2020. 199.

b) Varianta agravată prevăzută de art. 201 alin. (3) teza I C.pen.

În cazul acestei variante agravate, întreruperea cursului sarcinii cauzează o urmare imediată secundară mai gravă, constând în consecințele specifice infracțiunii prevăzute de art. 194 C.pen. Această faptă se poate comite doar cu praeintenție. Astfel, făptuitorul acționează cu intenția de a provoca întreruperea cursului sarcinii, însă din culpă cauzează o vătămare corporală. În schimb, dacă făptuitorul comite fapta cu intenția de a vătăma integritatea corporală a femeii însărcinate, întreruperea cursului sarcinii realizându-se din culpă, se va reține infracțiunea prevăzută de art. 194 alin. (1) lit. d) C.pen. În ipoteza în care făptuitorul acționează cu intenție atât în privința întreruperii cursului sarcinii, cât și în privința vătămării corporale, se va reține un concurs între infracțiunea prevăzută de art. 201 alin. (2) C.pen. și cea prevăzută de art. 194 C.pen. în varianta tip²⁶.

c) Varianta agravată prevăzute de art. 201 alin. (3) teza a II-a C.pen.

În cazul acestei variante agravate întreruperea cursului sarcinii cauzează o urmare imediată secundară mai gravă, constând în decesul femeii însărcinate. Această faptă se poate comite doar cu praeintenție.

Dacă întreruperea cursului sarcinii care cauzează decesul femeii însărcinate se comite cu intenție, nu se va reține infracțiunea prevăzută de art. 201 alin. (3) teza a II-a C.pen., ci infracțiunea de omor calificat prevăzută de art. 189 alin. (1) lit. g) C.pen.

9. Sancțiuni și aspecte procesuale

Infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii în varianta tip prevăzută de art. 201 alin. (1) C.pen. se sancționează cu pedeapsa închisorii de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă și interzicerea exercitării unor drepturi. Prima variantă agravată prevăzută de art. 201 alin. (2) C.pen. este sancționată cu pedeapsa închisorii de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. A doua variantă agravată prevăzută de art. 201 alin. (3) teza I C.pen. este sancționată cu pedeapsa închisorii de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. A treia variantă agravată prevăzută de art. 201 alin. (3) teza a II-a C.pen. este sancționată cu pedeapsa închisorii de la 6 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Conform art. 201 alin. (4) C.pen. când faptele au fost săvârșite de un medic, pe lângă pedeapsa închisorii, se va aplica și interzicerea exercitării profesiei de medic.

Conform art. 201 alin. (6) C.pen. nu constituie infracțiune întreruperea cursului sarcinii în scop terapeutic efectuată de un medic de specialitate

²⁶ Udroiș 2023. 202.; Bogdan – Șerban 2020. 200.; Dobrinioiu – Neagu 2014. 82.; Bodea – Bodea 2018. 90.

obstetrică-ginecologie, până la vârsta sarcinii de 24 de săptămâni, sau întreruperea ulterioară a cursului sarcinii, în scop terapeutic, în interesul mamei sau al fătului. Acest text de lege reglementează o cauză justificativă specială în cazul în care întreruperea cursului sarcinii este efectuată de un medic de specialitate obstetrică-ginecologie în scop terapeutic. S-a arătat că prin întreruperea cursului sarcinii în scop terapeutic se înțelege necesitatea ca avortul să fie efectuat pentru a salva viața, integritatea corporală sau sănătatea femeii însărcinate (avort terapeutic propriu-zis) sau în interesul fătului, atunci când acesta suferă de boli genetice (avortul eugenic)²⁷.

În prima situație reglementată de art. 201 alin. (6) C.pen. întreruperea cursului sarcinii se impune în scop terapeutic, în interesul mamei și vizează o sarcină a cărei vârstă nu a depășit 24 săptămâni, iar în a doua situație întreruperea cursului sarcinii se impune în scop terapeutic, în interesul mamei sau al fătului și vizează o sarcină a cărei vârstă a depășit 24 săptămâni.

În doctrină s-a arătat că această cauză justificativă specială reprezintă în realitate o formă specială a stării de necesitate în care acționează medicul de specialitate obstetrică-ginecologie. În situația în care fapta nu este comisă de un astfel de medic se va putea reține cauza justificativă a stării de necesitate dacă sunt îndeplinite condițiile impuse de art. 20 C.pen.²⁸ Trebuie remarcat că, spre deosebire de cauza justificativă a stării de necesitate, unde fapta prevăzută de legea penală trebuie să fi fost singura modalitate de înlăturare a pericolului, în cazul acestei cauze justificative speciale nu se impune ca avortul să fi fost singura modalitate prin care s-ar fi putut înlătura pericolul care privea viața sau sănătatea femeii însărcinate²⁹.

Conform art. 201 alin. (7) C.pen. nu se pedepsește femeia însărcinată care își întrerupe cursul sarcinii. Cauza specială de nepedepsire operează indiferent de condițiile în care gravida își întrerupe cursul sarcinii și indiferent de vârsta sarcinii. Cauza specială de nepedepsire nu produce efecte asupra participanților care vor răspunde pentru infracțiunea de întrerupere a cursului sarcinii.

Acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu în cazul ambelor variante tip.

Bibliografie

- Antoniou, G. – Brutaru, V. – Duvac, C. – Ifrim, I. – Lămășanu, D.i. – Pascu, I. – Saffa, M. – Sima, C. – Toader, T. – Vasiu, I. 2015. Explicațiile noului Cod penal, vol. III, Editura Universul Juridic, București.
- Avrigeanu, T. 1997. Provocarea ilegală a avortului, *Revista de Drept Penal* (2) .

27 Bogdan – Șerban 2020. 201.

28 Udriou 2023. 204.; Toduța 2017. 48.; Avrigeanu 1997. 31., 34.

29 Toduța 2017. 48.

- Bodea, R. – Bodea, B. 2018. Drept penal. Partea specială, Editura Hamangiu, București.
- Bogdan, S. – Șerban, D. A. 2020. Drept penal. Partea specială. Infracțiuni contra persoanei și contra îndeplinirii justiției, ed. a II-a revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București.
- Cioclei, V. 2017. Drept penal. Partea specială I. Infracțiuni contra persoanei și infracțiuni contra patrimoniului, ed. 2 revizuită și adăugită, Editura C. H. Beck, București.
- Curt, I. 2015. Fătul ca subiect pasiv în reglementarea noului Cod penal, *Caiete de Drept Penal* (3).
- Dobrinou. V. – Neagu N. 2014. Drept penal. Partea specială, Editura Universul Juridic, București.
- Safta, M. – Sima, C. – Toader, T. – Vasile, I. 2015. Explicațiile noului Cod penal, vol. III, Editura Universul Juridic, București.
- Stoica, O. A. 1976. Drept penal. Partea specială, Editura Didactică și pedagogică, București.
- Toduța, V. G. 2017. Întreruperea cursului sarcinii, *Caiete de Drept Penal* (2).
- Udroiu, M. 2023. Sinteze de Drept penal. Partea specială, ed. 4, revizuită, Editura C. H. Beck, București.
- Vîlcu, S. 2015. Întreruperea cursului sarcinii – congruență de drepturi și orgolii, *Caiete de Drept Penal* (1).